

PREVENIREA CONFLICTELOR ÎN RÂNDUL PREȘCOLARILOR PRIN INTERMEDIUL POVEȘTILOR TERAPEUTICE

PREVENTING CONFLICTS AMONG PRESCHOOLERS THROUGH THERAPEUTIC STORIES

Daniela Mioara PETREA, drd.,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID:0000-0001-9704-6512
petrea.m.daniela@gmail.com

Daniela Mioara PETREA, PhD Student
State University of Moldova

CZU: 373.2.064

DOI: 10.46727/c.v2.21-22-03-2024.p187-191

Abstract. This article brings to the fore the importance and role of therapeutic stories, in order to prevent conflicts among preschoolers, by reducing anxiety, aggression, fears, violent behaviors. The most common themes presented are the new contents adapted to the actors of the kindergarten as well as the effects they have on them. Therapeutic stories have the role of introducing children to a magical world with the aim of changing behaviors and attitudes, in other words, to heal. The functions of the therapeutic fairy tale are presented and a quasi-experimental research aimed at reducing anxiety among large group preschoolers and improving behavior, thus shaping self-confidence, with long-term beneficial effects, a favorable ground to support a harmonious development in the future. The proposed objectives, methods, research tools and results obtained from the program are presented. Therapeutic stories help children to discover important values, transposed through beautiful words and expressions, to discern positive behaviors from negative ones and to find solutions when faced with a problem, with the aim of preventing conflicts between preschoolers.

Keywords: conflicts, preschool education, therapeutic stories, aggressivity, preschoolers.

Conflictele sunt omniprezente, în magnitudini și tipuri diferite, unele au rol reglator, aduc beneficii actorilor implicați, altele, nu. Conflictul este o relație, în care fiecare parte, percepe scopurile, valorile, interesele și conduita celeilalte persoane ca opuse celor ale sale. Ca o normalitate, prin interacțiunea mai multor persoane cu păreri, opinii, scopuri diferite, conflictele și-au făcut apariția și pe tărâmul magic al preșcolariilor. Acestea debutează cu intrarea în colectivitate, grupa mică, principala cauză fiind nevoia de exprimare, deoarece marea majoritate a preșcolariilor verbalizează foarte puțin, nevoia de afirmare în cadrul grupului, dorința de a domina în cadrul jocurilor libere și a activităților liber alese și continuă cu "n" motive, în celelalte grupe.

Conflictele pot fi și benefice, deoarece scot la suprafață situații limită pe care preșcolarii nu reușesc să le gestioneze, cum ar fi temeri, frici, prevenirea comportamentelor agresive, cu scopul de a se dezvolta armonios din punct de vedere socio-emoțional.

De cele mai multe ori, situațiile noi cu care se confruntă în sala de grupă, persoanele noi pe care le întâlnesc, precum și interacțiunea dintre acestea sunt copleșitoare și augmentează nevoia de a exterioriza încărcătura emoțională. Unii preșcolari reușesc să se exteriorizeze plângând, alții aruncând cu diverse obiecte, alții devin violenți și lovesc obiectele sau preșcolarii, însă toate aceste comportamente provin din nevoia de socializare, adaptare, integrare, apartenență la un

anumit grup. Uneori prin cuvinte, tonalitatea vocii, gesturi diferite, posturi corporale, grimase faciale, observăm implicarea acestora într-un conflict, altelei transpar în felul în care organismul acestora reacționează. Copiii au nevoie să fie ascultați, aprobați, înțeleși, îndrăgiți, simpatizați de cei din jur, dar mai ales de doamna educatoare.

La trei ani, poate și patru,

Toți piticii îi trec pragul

Cu emoție în glas

Și cu energie-n pas.

Provocări sunt la tot pasul...

Doamna, Gigel mi-a luat ceasul!

Sofi l-a împins pe Călin,

S-a supărat Moș Martin!

În ochii curioși, răsar mărgăritare rare,

Ce au nevoie de soluții salvatoare-

Prin personaje cu puteri supranaturale,

Atunci când conflictul apare.

Să ne învingem teama, Piratul Louis ne-a învățat,

Cum să controlăm furia, Tobias ne-a explicat,

Alături de alte viețuitoare am exersat,

Metode de prevenire a conflictelor și tehnici de respirat.

Aceste versuri au scopul de a ne introduce în lumea minunată a preșcolarilor și de a preveni conflictele care apar în grupă, cu ajutorul personajelor din basme. Povestirea este o tradiție istorică importantă. A fost descrisă asemeni unui proces de relatare a unei experiențe sau a unui grup de experiențe fie adevărate, fie fictive, pentru a educa sau amuza [Lawlis, 1995]. Povești, metafore, mituri, legende și basme, despre toate, s-a spus că au multe funcții, inclusiv transmiterea familiară și culturală a tradițiilor, exprimarea sentimentelor, precum și comunicarea valorilor și cunoștințelor [Aurela, 1987; Brems, 1993; Hughes, 1995; Pellowski, 1977]. În plus, poveștile pot fi folosite pentru a explora și descoperi soluții, situații provocatoare și dileme cu care copiii se pot confrunta în mod normal în dezvoltarea acestora [Bettelheim, 1977; Brems, 1993; Snyder, McDermott, Cook și Rapoff, 1997].

Poveștile terapeutice diferă de basme prin faptul că sunt îndreptate către o situație particulară cu care se confruntă copilul și poate include elemente din viața copilului, care face povestea mai relevantă și mai familiară.

Poveștile sau basmele terapeutice au rolul de a dezvolta abilități de rezolvare a unor probleme, de a hrăni imaginația, de a preveni comportamentele agresive, de a-și învige temeri, frici, de a relaționa cu cei din jur, etc.

Poveștile terapeutice sunt un liant, în dezvoltarea emoțională a preșcolarilor. Ele oferă un mod sigur și confortabil de a explora și de a înțelege emoțiile, precum și de a dezvolta încrederea în forțele proprii și a empatiza cu cei din jur. Scopul utilizării poveștilor terapeutice este de a-i ajuta pe copii să descopere lumea minunată a poveștilor terapeutice, să descopere valori importante, transpuse prin cuvinte și expresii frumoase. Prin ascultarea, dramatizarea, jocurile de rol din aceste povești, copiii învață să asculte, să discearnă comportamentele pozitive de cele negative și să găsească soluții, când se confruntă cu o problemă, finalitatea fiind prevenirea agresivității și a conflictelor între preșcolari.

Colectarea de date a inclus metode, precum: utilizarea bazei de date a motoarelor de căutare online pentru identificarea unor lucrări cunoscute în ceea ce privește utilitatea și importanța poveștilor terapeutice, în prevenirea agresivității și conflictelor ce apar în rândul preșcolarilor, identificarea unor documente relevante ca urmare a căutărilor bazate pe publicații incluse în baza de date academică, analizarea referințelor citate în anumite publicații întâlnite în procesul de cercetare, precum și consultarea unor reviste de specialitate. În general, aceste constatări sugerează că preșcolarii de grupa mică sunt capabili de înțelegere a povestirii terapeutice și a basmelor.

Eberhart (1970) a dezvoltat o variație a MST pentru a fi utilizată la copiii preșcolari. Acest proces se bazează pe afirmația lui Piaget (1969) care susține faptul că preșcolarii răspund cel mai bine la indicii vizuale și la activități și au structuri organizatorice diferite din copiii aflați în stadiile ulterioare de dezvoltare. Tehnica de terapie de grup a lui Eberhart (1970). Încorporează desenul în MST pentru a facilita înțelegerea copiilor cu vârste cuprinse între 2 și 6 ani. Copiii implicați în procedura lui Eberhart (1970), care au avut rezultate pozitive, au fost cei care aveau abilități verbale adecvate precum și un nivel optim de concentrare.

S. Filipoi-1998, demonstrează faptul că „indiferent de vârstă, avantajele folosirii conștiente, intenționate a basmului ca mesaj terapeutic sunt aceleași, astfel:

- basmul terapeutic iluminează, deoarece se adresează intuiției și fanteziei, lărgind spațiul interior al copilului;
- basmul terapeutic este un vehicul foarte potrivit pentru modele comportamentale și valori morale, schimbarea de poziție îi este doar sugerată și are mai mult caracter de joc;
- mesajul terapeutic este preluat la fel ca mesajul unui vis, nefiind legat direct de experiența vieții reale;
- basmul contribuie la dezvoltarea unei noi atitudini față de starea patogenă, comunicarea fiind făcută prin această formă;
- basmul aduce soluții cu totul neașteptate, cu efort emoțional pozitiv, ajungând chiar să contrazică logica și obișnuința;
- subiectul are posibilitatea să lărgescă sensul original al mesajului terapeutic;
- basmul ca mesaj terapeutic poate fi folosit în combinație cu un instrument de comunicare, deoarece creează subiectului o bază de identificare protejându-l și învățându-l totodată să se autoînțeleagă, să se autoaprecieze pozitiv cât și să-și descopere propria putere interioară de a se „autovindecă”.

Un studiu de cercetare cvasi experimental, atrage atenția asupra rolului poveștilor terapeutice pentru scăderea anxietății în rândul preșcolarilor de grupă mare [Mirela Pandelică, 2023, p.77].

Obiectivul general-teoretic al studiului este acela de a argumenta eficacitatea utilizării jocului în cerc, jocului de rol, a dramatizării, tehnicilor expresiv-creative, în general, a povestirii și basmului terapeutic în cadrul unui plan terapeutic în dezvoltarea socială și a exprimării libere a preșcolarilor.

Programul propus, este susținut de obiectivele practic-aplicative:

O₁. Identificarea preșcolarilor care prezintă anxietate sau risc de anxietate;

O₂. Aplicarea unui plan terapeutic în vederea scăderii anxietății sau riscului de anxietate la preșcolari.

O₃. Măsurarea și evaluarea efectelor în urma aplicării planului terapeutic pentru scăderea riscului de anxietate și dezvoltarea socială a preșcolarului

Ipoteza generala:

- Dacă se aplică un plan terapeutic copiilor cu anxietate sau risc de anxietate, atunci se sporesc capacitățile de comunicare și exprimare ale preșcolarilor, și astfel scade gradul de anxietate.
- Ipoteze specifice:
- Dacă se aplică un plan terapeutic copiilor cu anxietate de separație ,atunci se sporesc capacitățile de comunicare și exprimare ale preșcolarilor, și astfel scade gradul de anxietate.
- Dacă se aplică un plan terapeutic copiilor care prezintă frică de rănire fizică, atunci se sporesc capacitățile de comunicare și exprimare ale preșcolarilor, și astfel scade gradul de anxietate.
- Dacă se aplică un plan terapeutic copiilor cu anxietate socială, atunci se sporesc capacitățile de comunicare și exprimare ale preșcolarilor și astfel scade gradul de anxietate.
- Dacă se aplică un plan terapeutic copiilor care prezintă semene ale prezenței unei tulburări obsesiv-compulsive, atunci se sporesc capacitățile de comunicare și exprimare ale preșcolarilor, și astfel scade gradul de anxietate.
- Dacă se aplică un plan terapeutic copiilor care prezintă semene de anxietate generalizată, atunci se sporesc capacitățile de comunicare și exprimare ale preșcolarilor, și astfel scade gradul de anxietate.

Metode utilizate în cadrul cercetării:

Observația, înregistrarea, descrierea obiectivă și detaliată a datelor;

Metode psihometrice, care se referă la selectarea și aplicarea scalei prin intermediul căreia se stabilește nivelul de anxietate al preșcolarilor, s-au urmărit:

- Consemnarea promptă a datelor (scheme, fișe de observare, tabele, protocoale de observație);
- Urmărirea fenomenului în ipostaze diferite, pentru validarea datelor.

Analiza statistică a datelor a avut în vedere testarea anumitor calități și stabilirea existenței unei relații între acestea.

Experimentul a urmărit testarea ipotezei prin măsurarea și analiza efectelor unei variabile independente asupra variabilei dependente.

Instrumente utilizate:

Mijloace utilizate în cadrul programului terapeutic și instrumente de culegere a datelor: scala de evaluare a anxietății la preșcolari (varianta pentru părinți) din cadrul Platformei de evaluare a dezvoltării 3-6,7 ani, vol. I, autori Mircea Miclea, Anca Bălaj, Mihaela Porumb, Dan Porumb, Sandra Porumb care cuprinde 28 de itemi și încă 5 itemi care aparțin tulburării obsesiv-compulsive (care nu se cotează). Dimensiunile evaluate au fost: anxietatea de separare, frica de lezare fizică, fobia socială, tulburarea obsesiv-compulsivă și tulburarea de anxietate generalizată.

Programul terapeutic întreprins a avut ca efect, prin detensionarea organismului, prin descoperirea unor modalități de acțiune și identificare a propriilor resurse, precum și prin experimentarea unor noi modalități de acțiune, îmbunătățirea comportamentului preșcolarilor

și astfel conturarea unui EU mai puternic, mai creativ, cu efecte benefice pe termen lung, un teren propice care să susțină o personalitate bine definită în viitor.

CONCLUZII: Poveștile terapeutice au un rol important în prevenirea și soluționarea conflictelor în rândul preșcolarilor, prin reducerea anxietății, fricilor, agresivității și comportamentelor violente. Cu ajutorul personajelor și a comportamentelor expuse, preșcolarii au exersat tehnici de respirație, tehnici de prevenire a comportamentelor agresive și a furiei, toate acestea având scopul de prevenire a conflictelor în rândul preșcolarilor și de dezvoltare socio afectivă și emoțională, într-o atmosferă propice învățării.

BIBLIOGRAFIE

1. AURELA, A., *A systematic storytelling therapy*, Psvchiatra Fennica, 1987, p. 31- 40.
2. BETTELHEIM, B., *The uses of enchantment: The meaning and importance of fairv tales*, New York: Vintage Books, 1977.
3. CREȚU, T., *Psihologia vârștelor*, Editura Departamentului de Învățământ deschis la Distanță, Universitatea București, 2001.
4. *Curriculum pentru educația timpurie*, 2019.
5. EBERHART, A., *Therapeutic storytelling with preschoolers*, American Storytelling 56 Academy of Child Psychiatry, 1979, p. 119-127.
6. LAWLIS, G. F., *Storytelling as therapy: Implications for medicine. Alternative Therapies*, 1995, p.40-45
7. MIRELA PANDELICĂ, 2023, *Bariere în dezvoltarea comportamentului social la vârșta preșcolară*, Editura Ars Libris, Costești, p.77.
8. <https://www.slideshare.net/ramo13/povesti-terapeutice-51764006>, accesat pe 21.03.2024, la 10.32.
9. <https://docplayer.net/86538441-Platforma-de-evaluare-a-dezvolt%C4%83rii-3-6-7-ani.html>, accesat pe 20.03.2024, la 13.45.
10. <https://terapia-prin-povesti.blogspot.com/2014/04/povestea-ca-element-terapeutic.html>, accesat pe 20.03.2024, la 10.40.